

ranja vnanjih in sterilnih dejstev. Se pravi, kompetence niso nič drugega kot ljubkovalna oznaka za *gesto izključitve slehernega objekt(iv)nega znanja iz izobraževanja*. Duša, značilna za sodobno izobraževanje, pa naj v sebi poslej ne kopiči sebi tujerodne vednosti, temveč naj se, delujoč, *uči udejstvovanja svoje neskajljene subjekt(iv)nosti*. V ta namen se v sodobnem načinu izvajanja pedagoškega procesa implementira niz novih pedagoških prijemov. Prijemov, ki veljajo za poudarjeno kreativne: ustvarjalno reševanje problemov, izkustveno, timsko, eksperimentalno ali terensko delo, učenje prek iger ali simulacije, »možganom prijazno učenje«.

Da se tudi v našem prostoru vsi pedagoški upi investirajo v zveličavnost »kompetenc« (in drugih popularnih izobraževalnih koncepcij³¹), katerim se podeljuje čudežno moč zacelitve vseh notranjih protislovij pedagoškega polja – in to v enem samem zamahu –, se je moč prepričati med branjem naslednje glorifikacije izpod peresa gospe dr. Zore Rutar Ilc:

»Operacionalizacija ključnih kompetenc /.../ razkrije, da ne prinašajo le funkcionalne pismenosti v ožjem smislu oz. usposobljenosti za ozko pragmatično 'znajdenje' v življenju, ampak potencial za razvijanje kakovostnega razmišljanja in delovanja v najširšem smislu: za opremljanje ljudi za samostojno iskanje informacij in ravnanje z njimi, za aktivno pridobivanje znanja, veščin in strategij, za učenje z odkrivanjem in raziskovanjem, za povezovanje tako pridobljenega znanja, za njegovo uporabo in izkazovanje na različne načine in v različnih življenjskih situacijah, vse skupaj z namenom, da bi si znali bolje razlagati svet, pojave in dogodke v njem, da bi se zavedali, kaj je dragocenega in kaj protislovnega in razdiralnega v njem, in da bi v svetu učinkovito delovali na različnih ravneh. To pa vodi k polni vključenosti v svet okrog sebe, k samostojnosti in samozavesti, ne nazadnje torej k osebnemu razvoju /.../, k vsemu torej, kar smo nekoč zapisali v izhodišča prenove.« (Rutar Ilc, 2004a: 3)

Ključ za razumevanje sodobnega pedagoškega diskurza tiči v zadnjem stavku pravkaršnjega citata: kako je možno, da se kompetencam naknadno podeljuje mandat izpolnitve vseh izhodišč kurikularne prenove, ko pa se v času pisanja prenove še sploh ni vedelo za njihovo existenco? – Obrazložitev je možna le, če v obravnavo pritegnemo uvodoma

31 »Pojmi kot so denimo *samoreglativno, sodelovalno in projektno* učenje, se lahko sicer med seboj razlikujejo, toda podobni so si – in kompatibilni s kompetenčno zasnovanim izobraževanjem – prav v tem, da njihovo primarno poslanstvo ni več prenos učnih vsebin. Namesto tega se osredotočajo na to, kako učenci sami (*so*) konstruirajo v kontekst postavljeno znanje in se skozi to (v sodelovanju z drugimi) učijo učiti. V določenem obsegu, torej, popularnost kompetenčnega pristopa utegne biti le primerek starega vina v novih steklenicah« (Biemans et al., 2005; poudarki dodani).